

Tussentijds rapport Monitoronderzoek DNZO

Rotterdam, 7 december 2017

praktijkgericht **onderzoek**

**Kenniscentrum
Business Innovation**

Voorwoord

Voor u ligt een tussenrapportage van het monitoronderzoek van het Kenniscentrum Business Innovation. De tussenrapportage maakt deel uit van een groter onderzoek, een monitoronderzoek, dat wordt uitgevoerd in opdracht van De Nederlandse Zaak voor Ondernemers (DNZO).

Dit rapport geeft een overzicht van de uitkomsten van de enquêtes onder vijftig ondernemers bij de start van hun begeleidingstraject door DNZO. Het geeft een beeld van een aantal kenmerken van de deelnemende ondernemers, zoals kenmerken van de ondernemers zelf, bedrijfskenmerken, de redenen voor de hulpvraag en financiële kenmerken.

De enquêtes zijn alle ingevuld door deelnemers die begeleid worden vanuit De Rotterdamse Zaak. Van de overige Zaken waren op het moment van het uitvoeren van het onderzoek nog geen ingevulde enquêtes voorhanden.

Wij hopen dat deze tussenrapportage u een eerste indruk geeft van de kenmerken van de deelnemende ondernemers en hun ondernemingen en van de redenen waarom zij tot de hulpvraag zijn overgegaan. Suggesties en opmerkingen naar aanleiding van deze rapportage zijn van harte welkom.

Met vriendelijke groet,

Stefan Wicherts (student-assistent)
Martijn Priem (docent-onderzoeker)
Maaïke Lycklama à Nijeholt (verantwoordelijk lector)
Arjen van Klink (verantwoordelijk directeur)

Kenniscentrum Business Innovation Hogeschool Rotterdam

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Resultaten	4
Algemene gegevens	4
Naam.....	4
Geboortedatum.....	4
Geslacht.....	4
Woonplaats	5
Opleidingsniveau	5
Jaren in Nederland	7
Zakelijke gegevens.....	8
Vestigingsplaats.....	8
Branche	8
Rechtsvorm	10
Aantal medewerkers	10
Leeftijd onderneming	11
Jaren ondernemerservaring.....	12
Oorzaken problemen.....	13
Financiële gegevens.....	14
Omzet	14
Bedrijfsresultaat	15
Onttrekking	16
Toekomst.....	17
Doorzetting	17
Toekomstperspectief	17
Bijlage I	18
Vragenlijst	18
Bijlage II	25
Tabellen en figuren	25

Inleiding

Graag rapporteren wij u middels deze eerste tussenrapportage over de voortgang van het monitoronderzoek voor De Nederlandse Zaak voor Ondernemers (DNZO). Dit eerste rapport geeft een overzicht van de uitkomsten van de enquêtes onder vijftig ondernemers bij de start van hun begeleidingstraject door DNZO. Het geeft een beeld van een aantal kenmerken van de deelnemende ondernemers, zoals kenmerken van de ondernemers zelf, bedrijfskenmerken, de redenen voor de hulpvraag en financiële kenmerken.

Het uiteindelijke doel van het monitoronderzoek is om in kaart te brengen hoe ondernemers die begeleiding ontvangen van “Regionale Zaken”, aangesloten bij DNZO, zich tijdens en na hun deelname aan de begeleiding ontwikkelen.

Hiertoe wordt op drie momenten aan de deelnemende ondernemingen een vragenlijst voorgelegd: op $t=0$ (op het startmoment van de begeleiding), op $t=1$ (als de deelname aan de begeleiding wordt afgerond) en op $t=2$ (een half jaar of een jaar na afronding).

In juli 2017 is het onderzoek gestart. Een student-assistent van Hogeschool Rotterdam heeft toen onder begeleiding van de lector en de onderzoeker de uitkomsten van de ingevulde vragenlijsten op $t=0$ gedocumenteerd en geanalyseerd (via SPSS). Op dat moment waren er 51 ingevulde vragenlijsten beschikbaar, alle afkomstig van ondernemingen die begeleiding ontvangen van De Rotterdamse Zaak. Eén vragenlijst was tweemaal identiek ingevuld en is daarom buiten beschouwing gehouden in het monitoronderzoek. Er zijn dus 50 vragenlijsten in het monitoronderzoek meegenomen. In totaal gaat het om 50 respondenten, van wie 31 mannelijk en 19 vrouwelijk.

De lector en de onderzoeker hebben de uitkomsten vervolgens nader bestudeerd en de analyse verder aangescherpt. Dit eerste rapport is daarvan de uitkomst.

Momenteel zijn onvoldoende ingevulde vragenlijsten op $t=1$ ontvangen, om ook de uitkomsten daarvan al te kunnen analyseren. De verwachting is dat in januari 2017 voldoende data zijn ontvangen om dit te kunnen doen. Daaropvolgend zult u dan in februari-maart een volgende tussenrapportage van het onderzoek ontvangen. De deelnemende ondernemers zijn dan geënuquêteerd op twee peilmomenten, namelijk $t=0$ en $t=1$, zodat er eerste uitspraken gedaan kunnen worden over hoe het met de ondernemers gaat en hoe zij door DNZO geholpen zijn. De uitkomsten hiervan zullen wij presenteren aan het bestuur.

Inmiddels (peildatum 10 november 2017) heeft het Kenniscentrum 25 nieuw ingevulde vragenlijsten op $t=0$ ontvangen (waarvan er 5 niet volledig zijn ingevuld.) en 8 ingevulde vragenlijsten op $t=1$ (waarvan er 3 niet volledig zijn ingevuld). Een punt van aandacht voor DNZO is dat tot dusver alle ontvangen ingevulde vragenlijsten afkomstig zijn van De Rotterdamse Zaak. Van de overige “zaken” (de Drentse Ondernemerszaak, de Friese Zaak, de Flevolandse Zaak en de Gelderse Zaak) zijn tot nu toe nog geen ingevulde vragenlijsten ontvangen.

Deze tussenrapportage is als volgt opgebouwd. Allereerst treft u de resultaten van de enquête op $t=0$ aan. Hier worden achtereenvolgens de algemene gegevens (kenmerken ondernemers), de zakelijke gegevens (bedrijfsgegevens en reden voor de hulpvraag) en enkele financiële gegevens weergegeven. Daarnaast wordt het toekomstbeeld besproken. In de daaropvolgende bijlagen treft u de vragen die in de enquête gesteld zijn (bijlage I) en nog een aantal aanvullende figuren (bijlage II).

Opgemerkt dient te worden dat er in dit stadium van het onderzoek gezien de beperkte aantallen veelal nog te weinig data voorhanden zijn om statistisch significante uitspraken te doen.

Resultaten

ALGEMENE GEGEVENS

1. Naam
(niet verplicht, n=39)

Bij de eerste vraag worden de respondenten gevraagd om hun voorletter(s) en achternaam in te vullen. De respondenten zijn hiertoe niet verplicht.

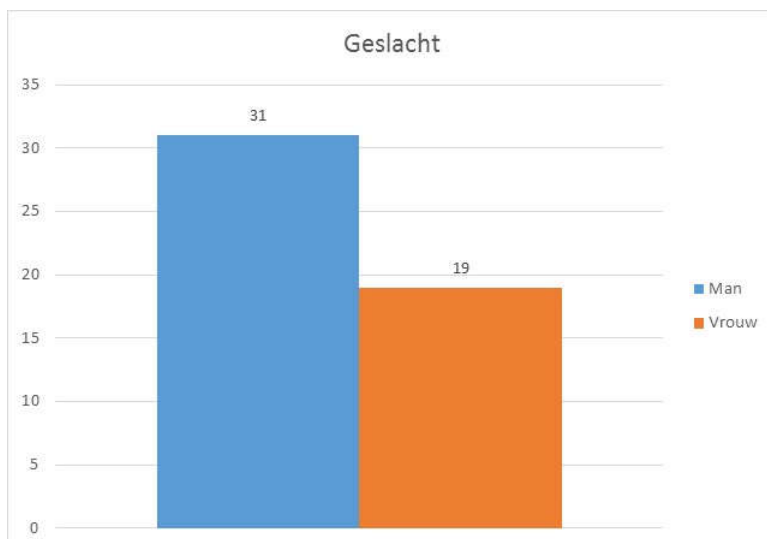
39 van de 50 respondenten hebben deze gegevens ingevuld. Het gaat om 26 (van in totaal 31) mannelijke respondenten en 13 (van in totaal 19) vrouwelijke respondenten.

2. Geboortedatum
(n=47)

De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 44 jaar en 4 maanden. Van de vrouwelijke respondenten (n=19) is de gemiddelde leeftijd 42 jaar en 9 maanden, van de mannelijke respondenten (n=28) bedraagt de gemiddelde leeftijd 45 jaar en 5 maanden. De leeftijd van 3 mannelijke respondenten kon niet worden bepaald door foute invoer. Er is een grote spreiding in de leeftijd van de respondenten.

3. Geslacht
(n=50)

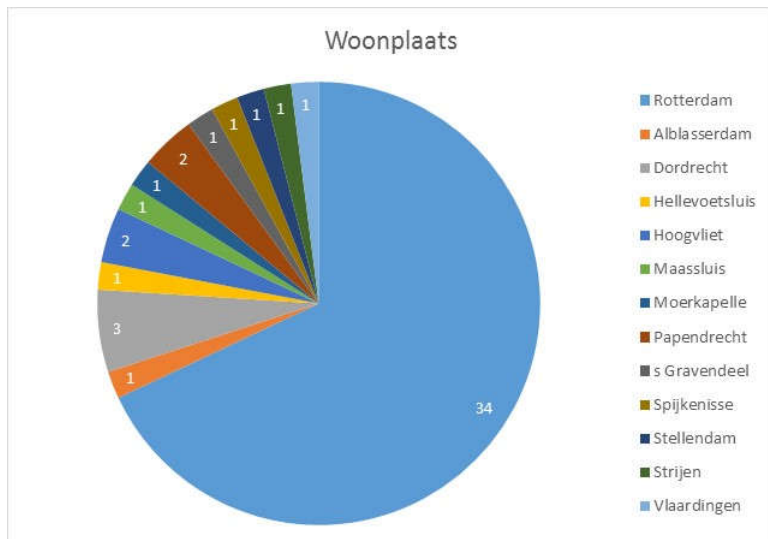
Zoals weergegeven is de onderstaande figuur, zijn 19 van de respondenten vrouw en 31 van de respondenten man.

Figuur 1 - Het geslacht van de respondenten

4. Woonplaats (n=50)

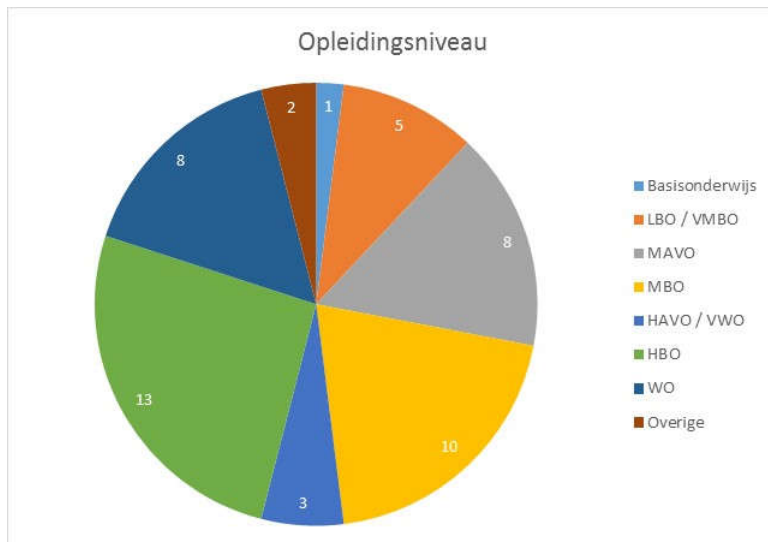
Van de 50 respondenten wonen er 34 in Rotterdam. De overige 16 respondenten zijn afkomstig uit 12 omliggende gemeenten. In de meeste gevallen gaat het om één respondent per omliggende gemeente. Uitzondering hierop vormen Dordrecht (3 respondenten), Papendrecht en Hoogvliet (beide 2 respondenten). De onderstaande figuur geeft een overzicht van de woonplaatsen van de respondenten en het aantal respondenten per woonplaats.

Figuur 2 - De woonplaats van de respondenten

5. Opleidingsniveau (n=49)

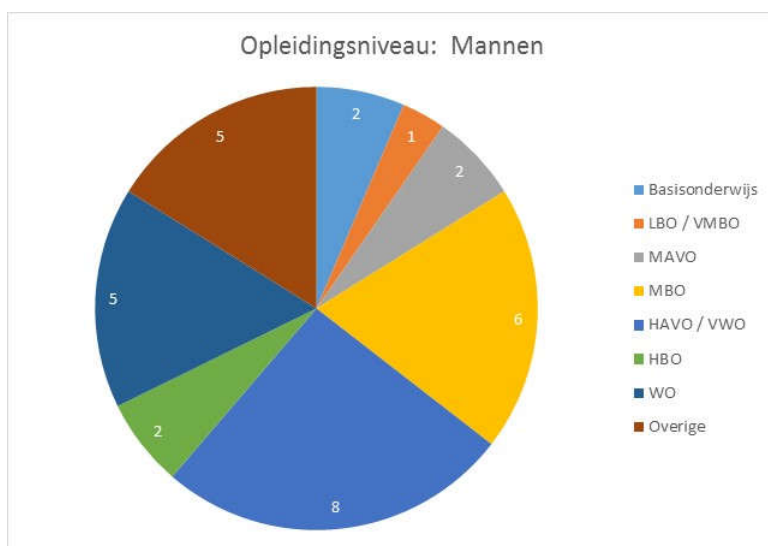
Uit de vraag naar de hoogst genoten opleiding blijkt dat bijna de helft van de respondenten (49%, 24 in totaal) een studie in het hoger beroepsonderwijs of het wetenschappelijk onderwijs heeft gedaan (zie Figuur 3). Twintig procent (20%, 10 in totaal) heeft een opleiding in het middelbaar beroepsonderwijs gevolgd en tien procent van de respondenten (10%, 5 in totaal) een opleiding in het lager beroepsonderwijs of het voorbereidend middelbaar onderwijs (VMBO). De overige deelnemers hebben HAVO/VWO als vooropleiding (6%, 3 in totaal) of basisonderwijs (2%, 1 in totaal). Van één van de respondenten is de genoten vooropleiding niet te achterhalen. De score van deze respondent telt niet mee bij de opleidingen.

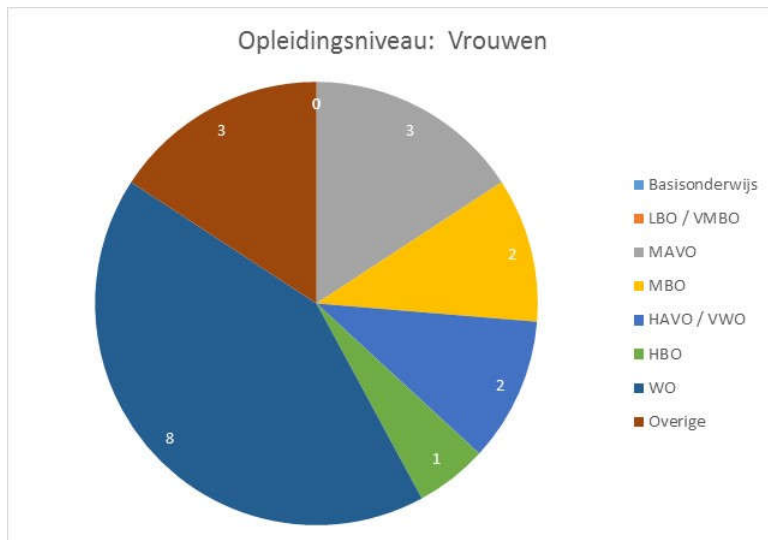
Figuur 3 - Het opleidingsniveau van de respondenten

Opvallend is dat de vrouwelijke respondenten gemiddeld hoger zijn opgeleid dan de mannelijke respondenten: 58% (11) van de vrouwelijke respondenten heeft een studie in het hoger beroepsonderwijs gedaan, tegenover 32% (10) van de mannelijke respondenten. Er zijn echter nog onvoldoende data om hier al statistisch significante uitspraken over te doen.

De onderstaande taartdiagrammen geven de verdeling van de respondenten over de opleidingen en de verschillen daaromtrent tussen man en vrouw weer.

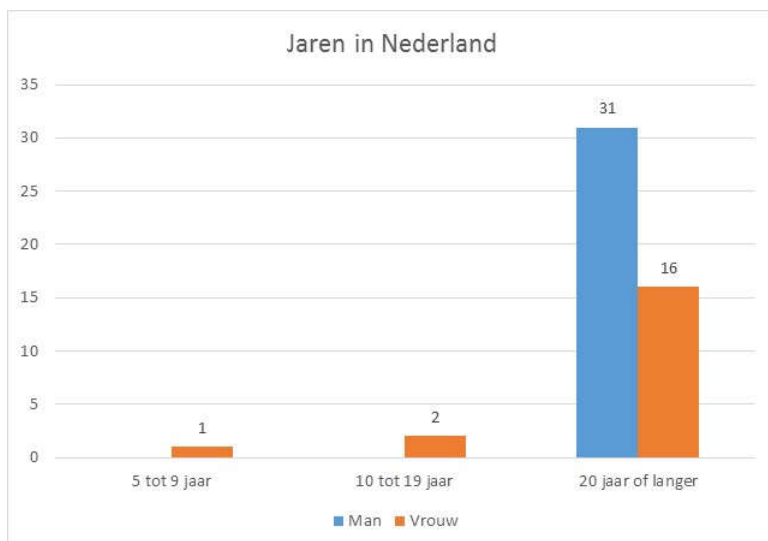
Figuur 4 - Het opleidingsniveau van mannen

Figuur 5 - Het opleidingsniveau van vrouwen

6. Jaren in Nederland (n=50)

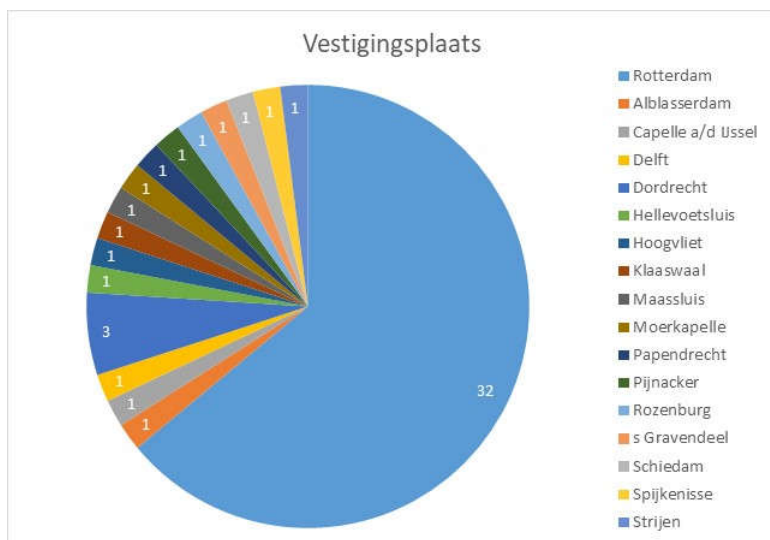
De meeste respondenten (94%) zijn tenminste twintig jaar woonachtig in Nederland (zie Figuur 6). Twee van de 50 respondenten (4%) wonen tussen de tien en twintig jaar in Nederland. Eén respondent (2%) is korter dan tien jaar woonachtig in Nederland.

Figuur 6 - Het aantal jaren dat respondenten in Nederland wonen

7. Vestigingsplaats (n=50)

Van het overgrote deel van de respondenten (32, 64%) is de onderneming gevestigd in Rotterdam (zie Figuur 7). De overige respondenten zijn gevestigd in 16 omliggende gemeenten, telkens één respondent per gemeente, met uitzondering van de gemeente Dordrecht, waar de ondernemingen van drie respondenten gevestigd zijn.

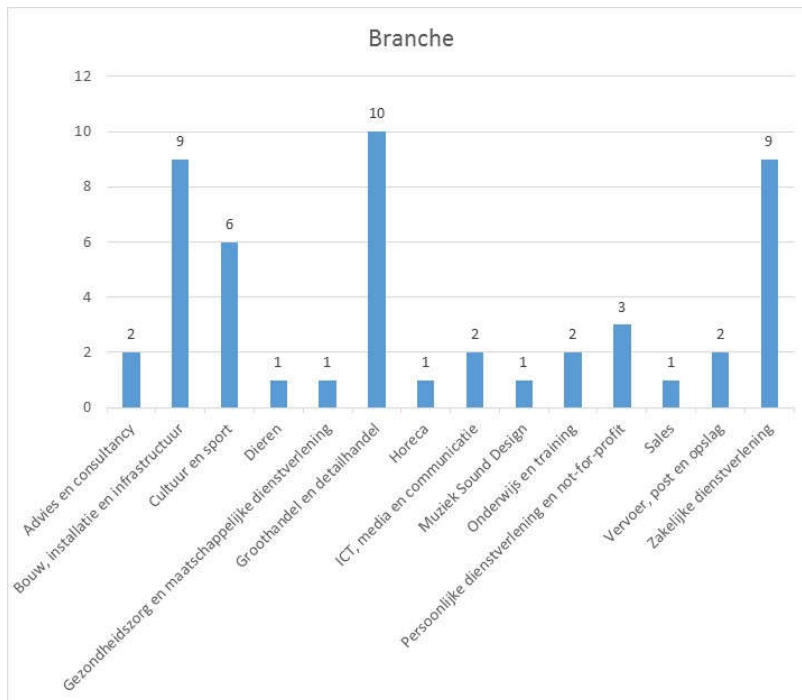
Figuur 7 - De vestigingsplaats van respondenten

Als de postcode van de vestigingsplaats wordt vergeleken met de postcode die door de respondenten is gegeven bij hun woonplaats, kan geconcludeerd worden dat 19 van de 50 ondernemers gevestigd zijn in een bedrijfspand. Van deze 19 ondernemers zijn 9 vrouwelijk en 10 mannelijk. In verhouding met het aantal mannen en vrouwen houdt dit in dat bijna 50% van de vrouwelijke ondernemers (9 van de 19) een bedrijfspand heeft. Bij de mannen is dit ongeveer een derde (10 van de 31).

8. Branche (n=50)

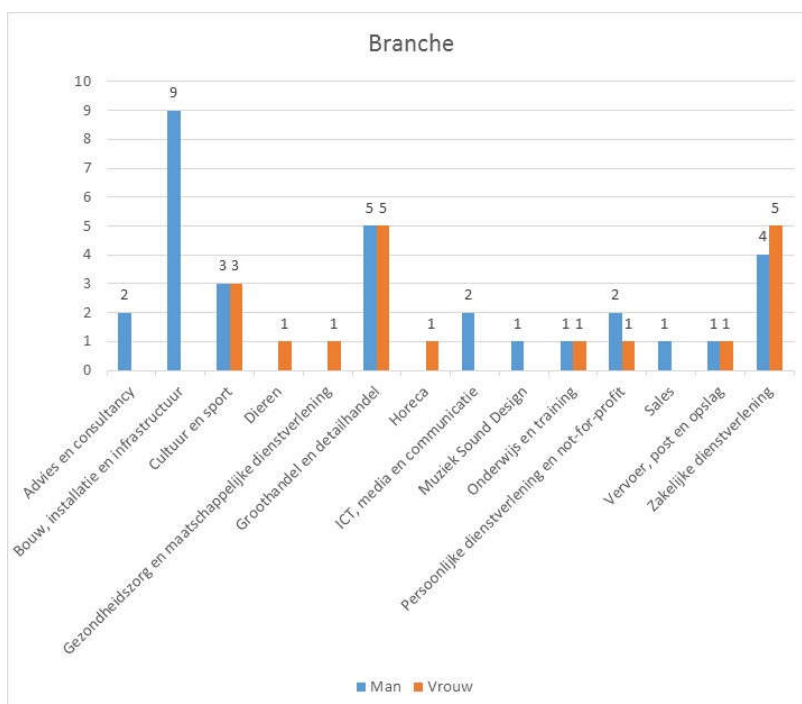
Figuur 8 toont uit welke branches de respondenten afkomstig zijn. De branches die het meest vertegenwoordigd zijn, zijn Detailhandel (10), Bouw, installatie en infrastructuur (9), Zakelijke dienstverlening (9), Cultuur en sport (6) en Persoonlijke dienstverlening (3). In de overige branches zijn telkens één of twee respondenten actief. Vermeld dient te worden dat de drie best vertegenwoordigde branches bedrijfstakken betreffen waaronder veel ondernemingen te scharen zijn.

...

Figuur 8 - De branche waarin de respondenten actief zijn

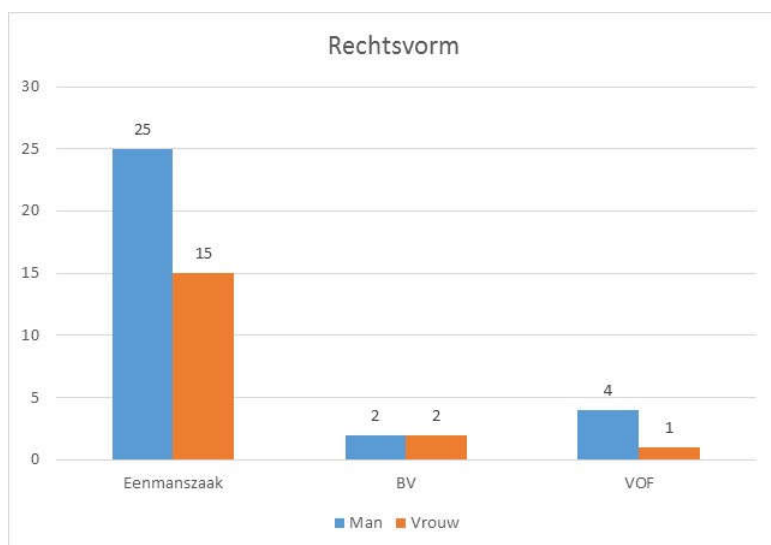
Als de data wordt gesplitst tussen mannen en vrouwen valt, op dat bij de vrouwelijke respondenten de branche Zakelijke dienstverlening de grootste branche is, terwijl dit bij de mannelijke respondenten de branche Bouw, installatie en infrastructuur betreft: meer dan een vierde (5 van de 19) van de vrouwelijke ondernemers is werkzaam in de branche Zakelijke dienstverlening, gevolgd door Detailhandel (3) en Cultuur en sport (2) (zie Figuur 9). Bij de mannelijke ondernemers is meer dan een vierde (8 van de 31) werkzaam in de branche Bouw, installatie en infrastructuur, gevolgd door Detailhandel (4) en Cultuur en sport (2). Er zijn nog onvoldoende gegevens beschikbaar om op basis hiervan statistisch relevante uitspraken te doen.

Figuur 9 - De branche waarin de respondenten actief zijn uitgesplitst naar mannen en vrouwen

9. Rechtsvorm (n=50)

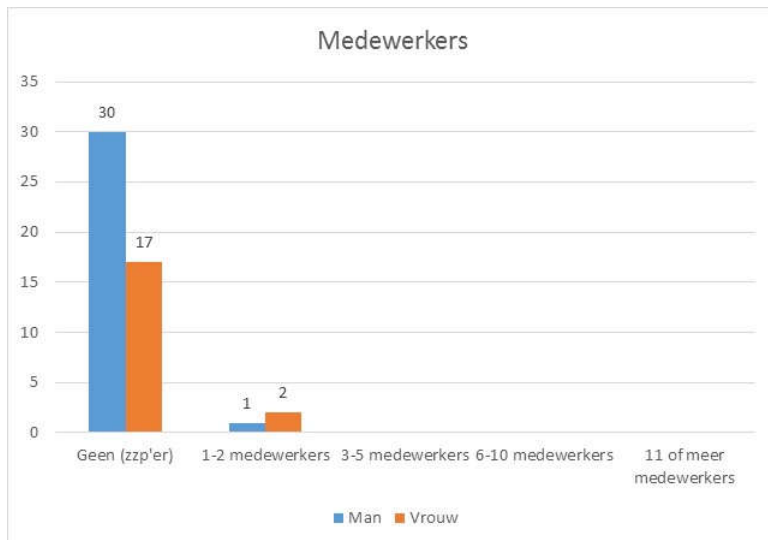
Uit Figuur 10 blijkt in 41 gevallen (82%) de gekozen rechtsvorm voor het drijven van de onderneming de eenmanszaak is, in 4 (8%) gevallen de besloten vennootschap en in 5 gevallen (10%) de vennootschap onder firma. Voor wat betreft de eenmanszaak lopen de percentages niet ver uiteen als er onderscheid wordt gemaakt tussen mannelijke en vrouwelijke respondenten. Eén respondent (vrouwelijk) heeft geen keuze gemaakt, maar veronderstelt dat zij een eenmanszaak runt, omdat zij een freelancer is. Voor de zuiverheid hebben wij dit antwoord onder 'overig' laten staan.

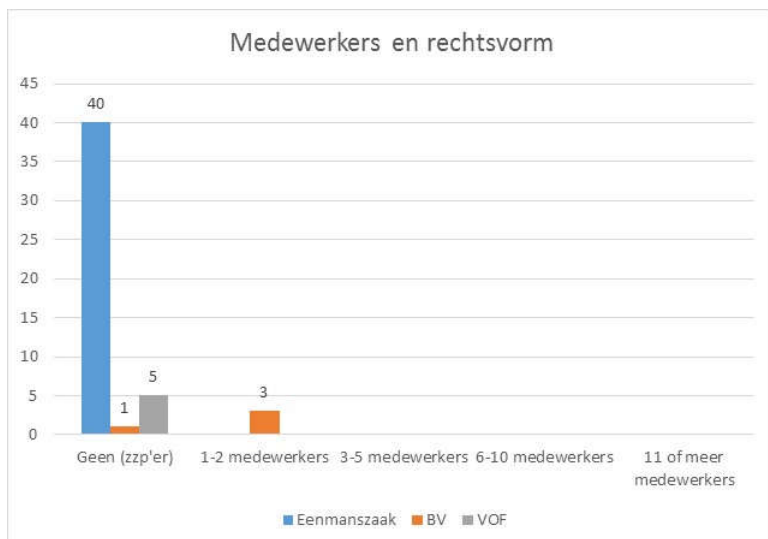
Figuur 10 - De rechtsvorm van de ondernemingen

10. Aantal medewerkers (n=50)

Figuur 11 laat zien dat vrijwel alle respondenten zzp-er (zelfstandige zonder personeel) zijn: 47 (94%) van het totaal aantal respondenten, 89% van de vrouwelijke respondenten en 97% van de mannelijke respondenten. In alle gevallen (3 in totaal) dat de respondenten één of meer medewerkers in dienst hebben, is de rechtsvorm een BV (zie Figuur 12). Het aantal ingevulde medewerkers betreft in dat geval maximaal twee medewerkers.

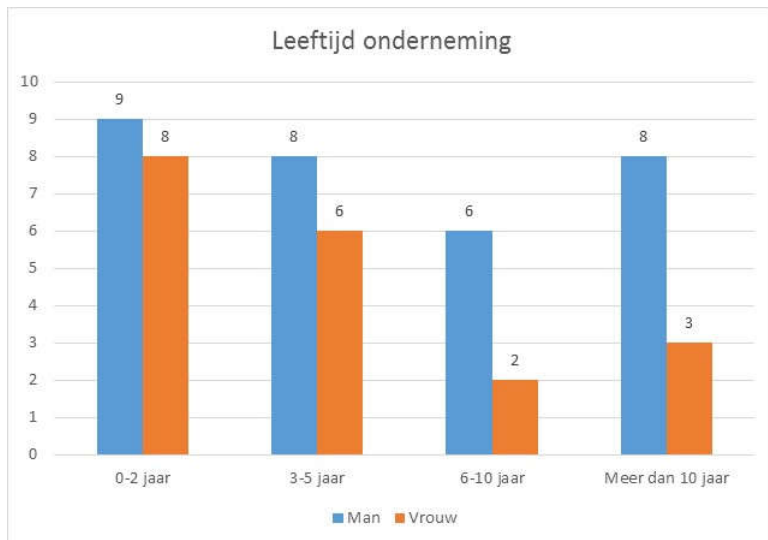
Figuur 11 - Het aantal medewerkers dat een respondent in dienst heeft

Figuur 12 - Het aantal medewerkers in vergelijking met de rechtsvorm van de onderneming

11. Leeftijd onderneming (n=50)

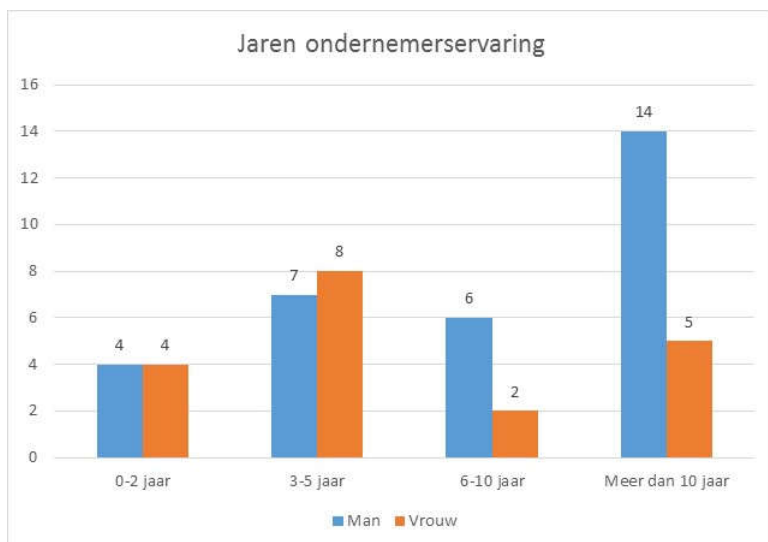
Zoals blijkt uit de onderstaande figuur, bestaat van 34% van de respondenten de onderneming korter dan 2 jaar, van 14% 3 tot 5 jaar, van 8% 6 tot 10 jaar en van 11% langer dan 10 jaar. Als de data worden gesplitst tussen mannen en vrouwen valt op dat 42% van de vrouwelijke ondernemers een onderneming heeft die korter dan 2 jaar bestaat. Bij de mannelijke ondernemers is dit percentage 29%. Daarnaast oogt het dat de bedrijven van de mannelijke ondernemers die zich aanmelden langer bestaan dan die van vrouwelijke ondernemers. Bij de mannen zijn de percentages van 6-10 jaar 20% en meer dan 10 jaar 25%. Bij de vrouwen is dit respectievelijk 10% en 15%. Er zijn hier te weinig gegevens om statistisch relevante uitspraken over te doen.

Figuur 13 - De leeftijd van de onderneming in jaren

12. Jaren ondernemerservaring (n=50)

Figuur 14 toont het aantal jaren ondernemerservaring van de respondenten. De meeste respondenten (19, 38%) hebben meer dan 10 jaar ervaring. 15 respondenten (30%) hebben 3 tot 5 jaar ervaring. Het aantal respondenten met niet meer dan 2 jaar ervaring en met 6 tot 10 jaar ervaring is in beide gevallen 8 (16%). Uit nadere analyse blijkt verder dat het aantal jaren ondernemerservaring in de meeste gevallen overeenkomt met het aantal jaren dat de huidige onderneming van de respondenten bestaat (zie tabel II.1 in bijlage II). In enkele gevallen is het aantal jaren ondernemerservaring van de respondenten langer dan het aantal jaren dat de huidige onderneming bestaat.

Figuur 14 - Het aantal jaren ondernemerservaring van de respondenten

Oorzaken problemen (meerdere keuzes mogelijk, n=41)

Tabel 1 geeft de oorzaken die de respondenten aankruisten voor het in de problemen geraken van hun onderneming - de aanleiding voor hun verzoek om hulp bij DNZO. 41 van de 50 respondenten hebben de onderliggende vraag beantwoord. Zij konden meerdere antwoorden aankruisen. De eerste kolom geeft de oorzaken en de tweede kolom de aantallen per oorzaak. De derde kolom toont hoeveel procent het per oorzaak genoemde aantal uitmaakt van het totaal aantal gegeven antwoorden (n=91). De vierde kolom geeft de aantallen per oorzaak als percentage van het aantal respondenten (n=41). De tabel toont dat ongeveer de helft (20, 46,5%) van de respondenten door privé-omstandigheden in de problemen is geraakt. Een derde van de geënquêteerden noemt de economische crisis als oorzaak (14, 32,6%). Een ander veel aangekruist probleem (14, 32,6%) is dat de onderneming in de problemen is geraakt doordat er geen opdrachten meer binnenkwamen. Ook geeft een deel van de respondenten (12, 27,9%) onvoldoende ondernemersvaardigheden aan als oorzaak voor het in de problemen geraken van de onderneming. In volgorde van belangrijkheid zijn een kleinere markt, gebrek aan kennis over markten, gebrek aan concurrentie en seizoensgebondenheid andere genoemde oorzaken (variërend tussen 11,6% en 16,3%). De andere antwoordmogelijkheden worden relatief weinig gekozen. Tabel II.2 en figuur II.1 in bijlage II geven een overzicht van de gegeven oorzaken per branche.

Oorzaken	Aantal reacties	Percentage van totaal reacties	Percentage van totaal respondenten
Privéomstandigheden (zoals scheiding, ziekte, overlijden)	20	22,0%	46,5%
Economische crisis	14	15,4%	32,6%
Nieuwe concurrentie door bijvoorbeeld webshops	5	5,5%	11,6%
Geen opdrachten meer	14	15,4%	32,6%
Onvoldoende ondernemersvaardigheden	12	13,2%	27,9%
Kleine markt, lastig te bereiken (specifieke doelgroepen)	7	7,7%	16,3%
Slecht debiteurenbeheer	3	3,3%	7,0%
Taalproblemen	1	1,1%	2,3%
Gebrek aan kennis over markten	6	6,6%	14,0%
Seizoensgebondenheid	5	5,5%	11,6%
Te weinig / onvoldoende scholing	2	2,2%	4,7%
Niet meegaan met veranderingen of marktontwikkelingen	2	2,2%	4,7%
Totaal	91	100,0%	211,6%

Tabel 1 - De oorzaken voor problemen van respondenten

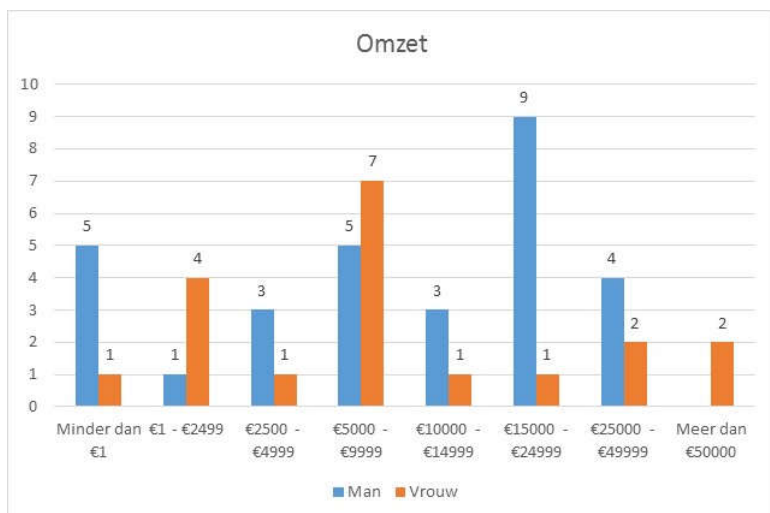
14. Omzet (n=50)

Aan de respondenten is gevraagd om de door de onderneming behaalde omzet over het laatste halfjaar weer te geven. De antwoorden zijn gerubriceerd in de volgende acht categorieën.

Categorie	Omzet
1	Minder dan €1
2	€1 - €2499
3	€2500 - €4999
4	€5000 - €9999
5	€10000 - €14999
6	€15000 - €24999
7	€25000 - €49999
8	Meer dan €50000

Tabel 2 - De categorisering van de omzet

Uit het monitoronderzoek komt naar voren dat de gemiddeld behaalde omzet €15.173,64 bedraagt. De spreiding van de omzet rondom dit gemiddelde is groot: zij varieert van een minimum van €0 (6, 23%) tot meer dan €50.000 (2, 4%) met als maximum €90.754,- (éénmaal).

Figuur 15 - De omzet van de respondenten over de afgelopen periode

Er zijn nog niet voldoende data voorhanden zijn om uitspraken te kunnen doen over mogelijke omzetverschillen tussen branches.

15. Bedrijfsresultaat (n=50)

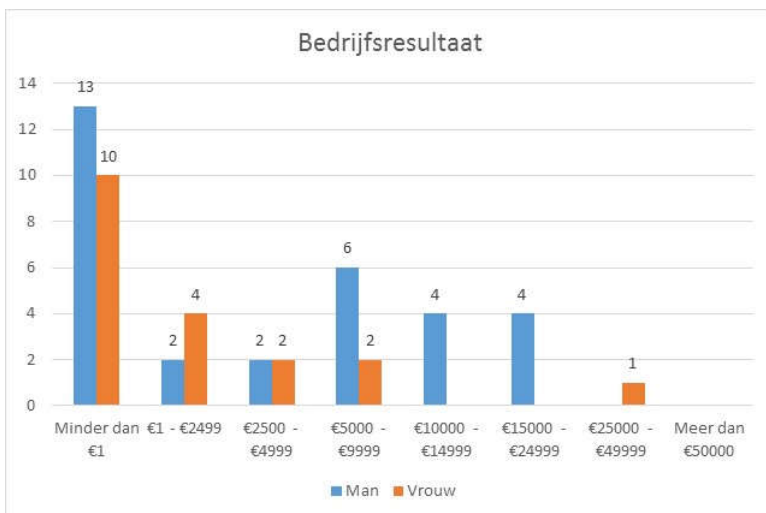
De respondenten is verzocht om eveneens het over het laatste halfjaar behaalde bedrijfsresultaat te tonen. Ook hier zijn de gegeven bedrijfsresultaten in acht categorieën gerubriceerd:

Categorie	Bedrijfsresultaat
1	Minder dan €1
2	€1 - €2499
3	€2500 - €4999
4	€5000 - €9999
5	€10000 - €14999
6	€15000 - €24999
7	€25000 - €49999
8	Meer dan €50000

Tabel 3 - De categorisering van het bedrijfsresultaat

Bedrijfsresultaat is hier in de toelichting voor de respondenten gedefinieerd als “wat overblijft wanneer de bedrijfskosten van de netto-omzet worden afgetrokken, dus nog voor belasting”. Het gemiddelde bedrijfsresultaat bedraagt € 4.825,30. 23 respondenten gaven aan dat het bedrijfsresultaat lager dan €1 bedraagt. De uitkomsten laten geen negatieve bedrijfsresultaten zien, terwijl dit wel waarschijnlijk zou kunnen zijn. Mogelijk heeft dit te maken met de instellingen van de webapplicatie LimeSurvey. Dit zal nader worden uitgezocht. Voor nu kan gesteld worden dat 23 respondenten (46%) een bedrijfsresultaat kleiner dan €1 hebben behaald. Waarschijnlijk vallen hier ook negatieve bedrijfsresultaten onder. Het maximaal behaalde bedrijfsresultaat bedraagt € 45.299.

...

Figuur 16 - Het bedrijfsresultaat van de respondenten over de afgelopen periode

16. Onttrekking (n=50)

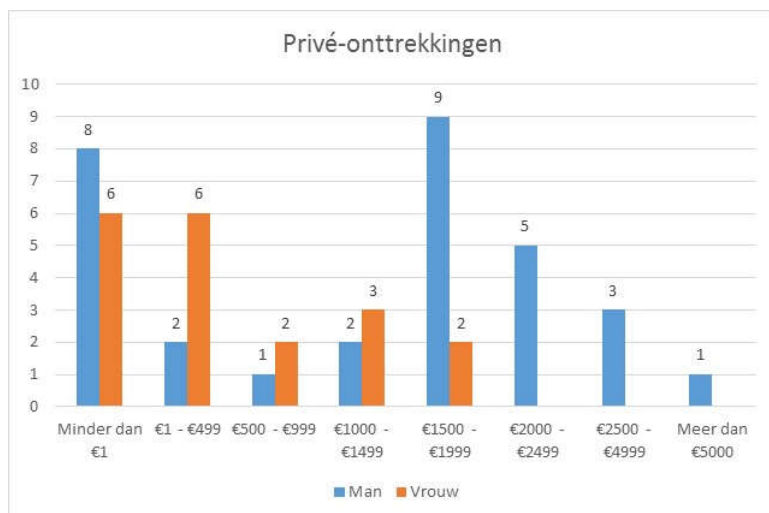
Aan de respondenten is de vraag voorgelegd hoeveel zij gemiddeld aan de onderneming onttrekken voor privé-gebruik. De gemiddelde onttrekking bedraagt € 1.037, 82 per maand. De maandelijks te onttrekken bedragen variëren van €0 tot € 6.000 per maand. De onttrekkingen zijn geclusterd in onderstaande categorieën en vervolgens in onderstaande staafdiagram weergegeven.

...

Categorie	Bedrijfsresultaat
1	Minder dan €1
2	€1 - €499
3	€500 - €999
4	€1000 - €1499
5	€1500 - €1999
6	€2000 - €2499
7	€2500 - €4999
8	Meer dan €5000

Tabel 4 - De categorisering van privé-onttrekkingen

...

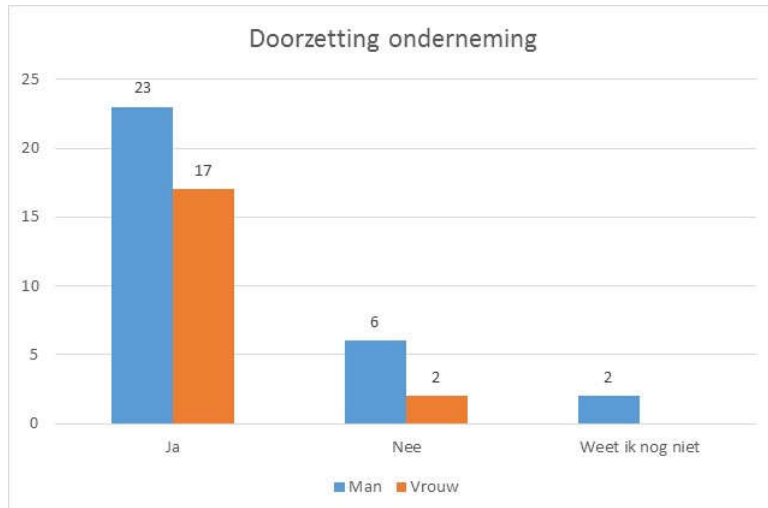
Figuur 17 - De privé-onttrekkingen van de respondenten per maand

TOEKOMST

17. Doorzetting (n=50)

Op de vraag of men door wil gaan met de onderneming, antwoordt 80% van de respondenten (40) positief (vrouwen 81%, mannen 79%). De overige respondenten (16%, 6 mannen, 2 vrouwen) geven aan de onderneming niet te willen voortzetten of dit nog niet te weten (4%, 2 mannen).

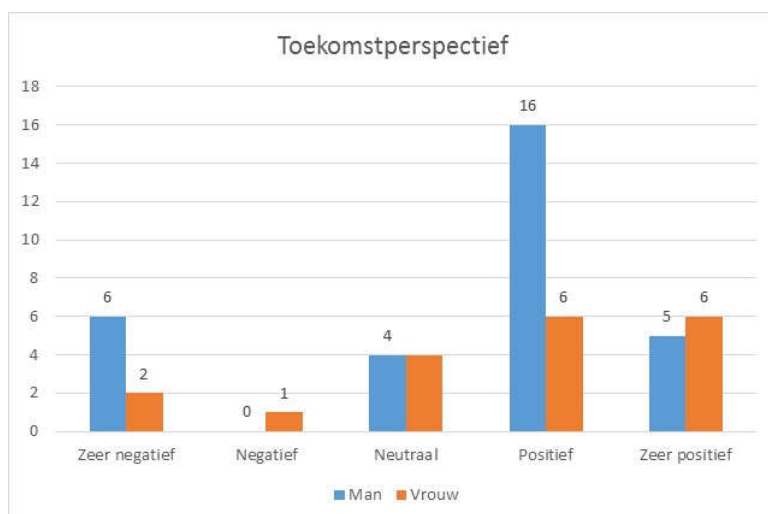
...

18. Toekomstperspectief (n=50)

De meeste respondenten zien hun toekomst positief of zeer positief (33, 66%). Mannelijke respondenten (21, 67%) scoren hierbij iets hoger dan vrouwelijke respondenten (12, 63%).

...

Bijlage I

VRAGENLIJST

Monitoronderzoek De Nederlandse Zaak

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Kenniscentrum Business Innovation van Hogeschool Rotterdam.

Algemene gegevens

Voorletter(s) en achternaam (niet verplicht)

Vul uw antwoord hier in:

Geboortedatum *

Vul een datum in:

Geslacht *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

☐ Vrouw

☐ Man

Postcode van uw woonplaats (vier cijfers en twee letters) *

Vul uw antwoord hier in:

Dit is de postcode van de plaats waar u woont en is meestal de plaats waar u ingeschreven staat in het bevolkingsregister.

Hoogst genoten opleiding *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ Basisonderwijs
- ☐ Lager Beroepsonderwijs (LBO / VMBO)
- ☐ Middelbaar algemeen voorbereidend onderwijs (MAVO)
- ☐ Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
- ☐ Hoger algemeen voorbereidend, wetenschappelijk onderwijs (HAVO / VWO)
- ☐ Hoger beroepsonderwijs (HBO)
- ☐ Wetenschappelijk onderwijs (WO)
- ☐ Anders, namelijk: ...

Hoe lang woont u in Nederland? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ 20 jaar of langer
- ☐ 10 tot 19 jaar
- ☐ 5 tot 9 jaar
- ☐ 0 tot 4 jaar

Zakelijke gegevens

Postcode van de vestigingsplaats van de onderneming (vier cijfers en twee letters) *

Vul uw antwoord hier in:

De postcode van de plaats waar uw onderneming volgens het handelsregister gevestigd is.

Branche van de onderneming *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ Advies en consultancy
- ☐ Agrosector (land- of tuinbouw)
- ☐ Bouw, installatie en infrastructuur
- ☐ Cultuur en sport
- ☐ Delfstoffen
- ☐ Energie
- ☐ Financiële dienstverlening
- ☐ Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening
- ☐ Groothandel en detailhandel
- ☐ Horeca
- ☐ ICT, media en communicatie
- ☐ Industrie
- ☐ Onderwijs en training
- ☐ Onroerend goed
- ☐ Persoonlijke dienstverlening en not-for-profit
- ☐ Vervoer, post en opslag
- ☐ Water en afval
- ☐ Zakelijke dienstverlening
- ☐ Anders/toelichting

Dit zijn de branches volgens het Ondernemersplein: zie <http://www.ondernemersplein.nl/sectorinformatie/>.

Rechtsvorm van de onderneming *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ Eenmanszaak
- ☐ B.V.
- ☐ N.V.
- ☐ Maatschap
- ☐ V.O.F.
- ☐ Anders, namelijk: ...

Bent u zzp'er of heeft u medewerkers in dienst? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ Ik ben zzp'er
- ☐ Ik heb medewerkers in dienst

Hoeveel medewerkers heeft u in dienst? *

Beantwoord deze vraag alleen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Antwoord was 'Ik heb medewerkers in dienst' bij vraag '10 [Gr02Vr04A]' (Bent u zzp'er of heeft u medewerkers in dienst?)

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ 1 - 2 medewerkers
- ☐ 3 - 5 medewerkers
- ☐ 6 - 10 medewerkers
- ☐ 11 of meer medewerkers

Hoe lang bestaat uw huidige bedrijf? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ 0-2 jaar
- ☐ 3-5 jaar
- ☐ 6-10 jaar
- ☐ Meer dan 10 jaar

Hoeveel jaar ondernemerservaring heeft u? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ 0-2 jaar
- ☐ 3-5 jaar
- ☐ 6-10 jaar
- ☐ Meer dan 10 jaar

Wat heeft ervoor gezorgd dat u in de problemen bent geraakt? (Meerdere keuzes mogelijk) *

Selecteer alle mogelijkheden:

- ☐ Privé omstandigheden zoals scheiding, ziekte, overlijden
- ☐ Economische crisis
- ☐ Nieuwe concurrentie door bijvoorbeeld webshops
- ☐ Geen opdrachten meer
- ☐ Onvoldoende ondernemersvaardigheden
- ☐ Kleine markt, lastig te bereiken (specifieke doelgroepen)
- ☐ Slecht debiteurenbeheer
- ☐ Taalproblemen
- ☐ Gebrek aan kennis over markten
- ☐ Seizoensgebondenheid
- ☐ Te weinig/onvoldoende scholing

☐ Niet meegaan met veranderingen of marktontwikkelingen

☐ Andere: ...

Financiële gegevens

Wat was de omzet van uw onderneming over de afgelopen periode (half jaar)? *

In dit veld mag alleen een geheel getal worden ingevoerd.

Vul uw antwoord hier in:

Schatting, afgerond naar hele getallen, in euro's

Wat was het bedrijfsresultaat van uw onderneming over de afgelopen periode (half jaar)? *

In dit veld mag alleen een geheel getal worden ingevoerd.

Vul uw antwoord hier in:

Schatting, afgerond naar hele getallen, in euro's

Het bedrijfsresultaat is wat overblijft, wanneer de bedrijfskosten van de netto omzet afgetrokken worden.

Hoeveel geld (exclusief aflossing van schulden) onttrekt u per maand uit uw onderneming voor privégebruik? *

In dit veld mag alleen een geheel getal worden ingevoerd.

Vul uw antwoord hier in:

Schatting, afgerond naar hele getallen, in euro's

Toekomst

Gaat u door met uw onderneming? *

Kies één van de volgende mogelijkheden:

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik nog niet

Hoe ziet u uw toekomst? *

Beantwoord deze vraag alleen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Antwoord was 'Ja' of 'Weet ik nog niet' bij vraag '18 [T01]' (Gaat u door met uw onderneming?)

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel:

	Ze negatief	Negatief	Neutraal	Positief	Ze positief
Hoe ziet u de toekomst van uw onderneming?	☐	☐	☐	☐	☐

Hartelijk dank voor het invullen van deze enquête. Indien u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met uw contactpersoon van De Nederlandse Zaak.

Bijlage II

TABELLEN EN FIGUREN

1. Ondernemerservaring en leeftijd onderneming

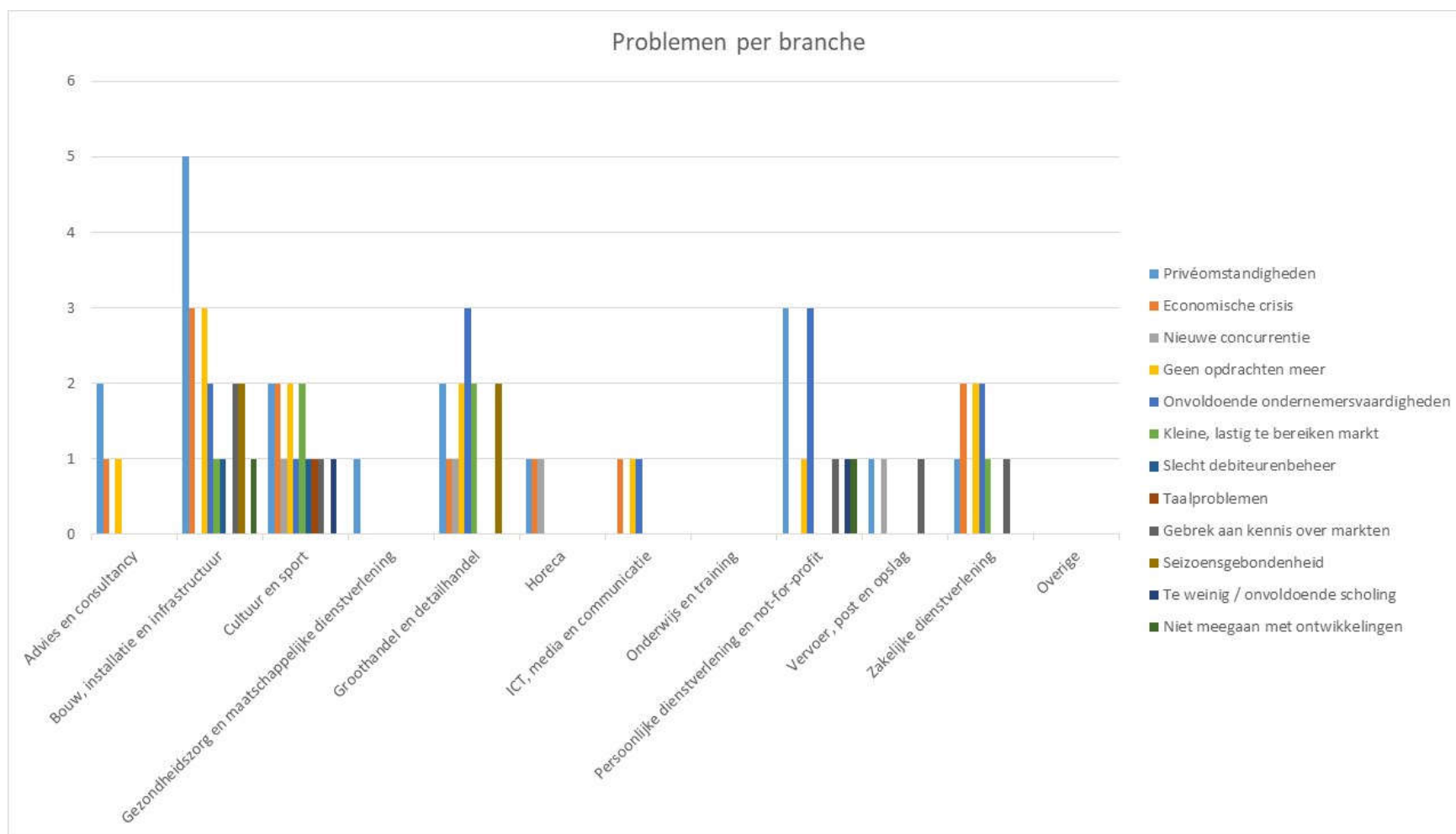
	0-2 jaar	3-5 jaar	6-10 jaar	Meer dan 10 jaar	Totaal
0-2 jaar	7	4	1	5	17
3-5 jaar	1	11	1	1	14
6-10 jaar	0	0	6	2	8
Meer dan 10 jaar	0	0	0	11	11
Totaal	8	15	8	19	50

Tabel II.1 - Het aantal jaren ondernemerservaring vergeleken met het aantal jaar dat de onderneming van een respondent bestaat

2. Oorzaken problemen per branche

Branche / oorzaken	Privéomstandigheden	Economische crisis	Nieuwe concurrentie	Geen opdrachten meer	Onvoldoende ondernemersvaardigheden	Kleine, lastig te bereiken markt	Slecht debiteurenbeheer	Taalproblemen	Gebrek aan kennis over markten	Seizoensgebondenheid	Te weinig / onvoldoende scholing	Niet meegaan met ontwikkelingen
Advies en consultancy	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Bouw, installatie en infrastructuur	5	3	0	3	2	1	1	0	2	2	0	1
Cultuur en sport	2	2	1	2	1	2	1	1	1	0	1	0
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groothandel en detailhandel	2	1	1	2	3	2	0	0	0	2	0	0
Horeca	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT, media en communicatie	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs en training	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Persoonlijke dienstverlening en not-for-profit	3	0	0	1	3	0	0	0	1	0	1	1
Vervoer, post en opslag	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Zakelijke dienstverlening	1	2	0	2	2	1	0	0	1	0	0	0
Overige												
Totaal	18	11	4	12	12	6	2	1	6	4	2	2

Tabel II.2 - De oorzaken van problemen per branche (1)

Figuur II.1 - De oorzaken van problemen per branche (2)

